

Załącznik
do uchwały Nr XIX/108/2016
Rady Gminy Kotlin
z dnia 31 maja 2016r.

PROGRAM ROZWOJU GMINY KOTLIN NA LATA 2016-2022

Spis treści:

1. Wstęp.....	3
a. Mierniki Programu.....	3
b. Komplementarność.....	7
c. Finansowanie Programu i analiza możliwości.....	7
d. Misja Gminy.....	10
2. Sumaryczna diagnoza stanu Gminy Kotlin. Problemy. Rozwiązania. Rekomendacje.....	11
a. Demografia.....	11
b. Rynek pracy.....	12
c. Bezpieczeństwo.....	13
d. Edukacja.....	14
e. Infrastruktura komunikacyjna.....	19
f. Gospodarka środowiskowa.....	22
3. Cele strategiczne Gminy Kotlin na lata 2016-2020	25
4. Analiza S.W.O.T.....	27
5. System monitorowania i aktualizacji Programu.....	30
6. Źródła.....	34
7. Słowniczek skrótów i terminów.....	35
8. Zestawienie zadań do planu finansowego.....	36

1. Wstęp

Główne kierunki rozwoju gminy ujęte w niniejszym Programie zostały wypracowane we współpracy z pracownikami Urzędu Gminy w Kotlinie. Na kształcie Programu zaważyły przede wszystkim uwarunkowania wynikające z perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2014-2020, która w sposób zasadniczy determinuje realizację poszczególnych obszarów rozwojowych gminy Kotlin oraz **Ustawa z 24 stycznia 2014 roku o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz innych ustaw, która weszła w życie 8 kwietnia 2014 wskazująca, iż to właśnie Program Rozwoju Gminy jest obowiązującą instytucją prawną samorządu terytorialnego w zakresie prowadzenia polityki lokalnej w szeroko rozumianym kontekście pozyskiwania środków z Unii Europejskiej na lata 2014-2020.**

Przyjęta w 2013 roku nowa perspektywa finansowa UE 2014-2020 jest bardzo korzystna dla Polski. Wynika z niej, że nasz kraj otrzyma 72,9 mld euro na realizację polityki spójności. Równie niewątpliwe jest jednak to, że to jest ostatni okres tak szczodrego finansowania przedsięwzięć rozwojowych w Polsce ze źródeł wspólnotowych. Dodatkowe elementy uzasadnienia przyjętych rozstrzygnięć strategicznych:

1. Program jest w większym stopniu aktem samorządowym, podejmowanym przez lokalnych samorządowców, niż opracowaniem technicznym sporządzonym przez specjalistów zewnętrznych.
2. Przyjęte cele strategiczne i mierniki ich realizacji mają większe znaczenie od przyjętych pułapów strategicznych i wstępnie sformułowanych inicjatyw strategicznych, gdyż te ostatnie najprędzej mogą wymagać modyfikacji w świetle pojawiających się nowych uwarunkowań. Nowe sposoby i zmiana tempa realizacji Programu nie podważają jej ciągłości tak długo, jak pozostają w mocy jej cele strategiczne oraz definicje mierników ich realizacji.
3. Otoczenie strategiczne wyraźnie wskazuje na konieczność sięgania po rozwiązania innowacyjne oraz preferencję dla rozwiązań zintegrowanych

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

i całościowych nad działaniami rozproszonymi i jednostkowymi. Udział naszego kraju w gospodarce globalnej niesie wiele nowych możliwości ale i zagrożeń. Hasło: myśl globalnie i działaj lokalnie nabiera nowego znaczenia, i ze sloganu aktywistów ochrony środowiska przekształca się stopniowo w wymóg i drogowskaz dla władz samorządowych.

4. Brak jasnych zasad finansowania istotnych projektów inwestycyjnych z funduszy strukturalnych po roku 2022, może dotknąć gminę w istotny sposób, i nakazuje bardzo przemyślane wykorzystanie możliwości stwarzanych przez perspektywę finansową UE 2016-2020, oraz nabycie doświadczeń, które pozwolą kontynuować działania rozwojowe po jej zakończeniu.

Podstawą metodologiczną dla sformułowania niniejszego dokumentu Programu Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2016-2022 jest metoda tzw. metaanalizy pozwalająca na uchwycenie danych wynikających nie tylko ze statystyki, ale również innych danych źródłowych (np. opracowania o charakterze społecznym oraz gospodarczym).

Istotą tego narzędzia, w konsekwencji, jest tworzenie zrównoważonego Programu Rozwoju i zarządzanie nim. Aspekt zrównoważenia wiąże się z tym, że oprócz wymiaru bezpośrednio mierzalnego (np. finansowego) obejmuje także wymiary nie posiadające z góry podanych miar i sposobów oceny, które mogą zostać wypracowane lokalnie, z uwzględnieniem specyfiki samorządu terytorialnego.

Podjęcie takie podkreśla, że mierniki finansowe i pozafinansowe muszą stać się częścią systemu informacji dla pracowników na wszystkich szczeblach organizacji samorządowej. Cele strategiczne oraz mierniki są tutaj czymś więcej niż doraźnie zebranymi finansowymi i pozafinansowymi wskaźnikami rezultatów. Mierniki strategiczne pozwalają na zapewnienie równowagi pomiędzy uzyskiwaniem bezpośrednich wyników, a budowaniem przyszłych wyników. Metoda ta reprezentuje ponadto równowagę pomiędzy obiektywnymi, łatwo policzalnymi miernikami

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

wyników, a subiektywnymi, opartymi na ocenach pozaliczbowych, miernikami napędzającymi przyszłe rezultaty.

a. Mierniki Programu

Tabela mierników Programu Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2016-2022

Lp.	nazwa grupy priorytetowej	nazwa miernika rezultatu finansowego	nazwa miernika rezultatu ilościowego	nazwa miernika rezultatu społecznego
1.	rozwój komunikacyjny (w tym transport publiczny)	wielkość nakładów finansowych n+1 i nn.	ilość wybudowanych, przebudowanych oraz zmodernizowanych obiektów	poprawa warunków bezpieczeństwa, estetyki oraz skrócony czas dojazdu do pracy, szkoły, ilość przejazdów w ramach transportu publicznego, etc.
2.	rozwój środowiskowy	wielkość nakładów finansowych n+1 i nn.	ilość przyłączy, ilość wybudowanych, przebudowanych obiektów środowiskowych	poprawa środowiska naturalnego, poprawa poziomu zdrowia mieszkańców.
3.	rewitalizacja i rozwój społeczny	wielkość nakładów finansowych	ilość osób zaangażowanych w realizację projektów,	wzrost poczucia bezpieczeństwa socjalnego,

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

		n+1 i nn.	ilość projektów, marginalizacja negatywnych zjawisk społecznych.	utrwalenie więzi społecznych.
--	--	-----------	--	----------------------------------

Wyjaśnienie: „n” to pierwszy rok w rozpoczęciu realizacji „+1” – pierwszy rok po rozpoczęciu realizacji, „nn” – następne lata realizacji.

Aby wspierać regiony i państwa członkowskie do lepszego zdefiniowania programów badawczych i innowacyjnych Komisja uruchomiła specjalną platformę pn. "smart specialisation platform" (Strategie inteligentnej specjalizacji). To kolejny krok na drodze do osiągnięcia celów określonych przez państwa członkowskie w dziedzinie badań i innowacji w ramach Programu Europa 2020.

Na podstawie „smart specialisation strategies” każdy region musi określić swoje najlepsze aktywa i potencjał i skoncentrować swoje wysiłki i zasoby na ograniczonej liczbie priorytetów, gdzie można naprawdę rozwijać doskonałości i konkurencyjności w globalnej gospodarce. Program obejmuje proces opracowania wizji, określenia przewagi konkurencyjnej, ustawianie priorytetów strategicznych i wykorzystanie inteligentnych Programu maksymalizacji opartej na wiedzy potencjału rozwoju każdego regionu, silnych lub słabych stron, *high-tech lub low-tech*. Województwo Wielkopolskie posiada już taki dokument powołany do życia w 2015, choć konsultowany we wrześniu i październiku 2014 roku.

Strategie inteligentnej specjalizacji w obecnej (2014-2020) polityce spójności (wkład do Programu Europa 2020 na rzecz zatrudnienia i rozwoju) są podstawą do otrzymania znacznie większych środków na inwestycje w nowej perspektywie UE 2014-2020.

b. Komplementarność

Program Rozwoju Gminy Kotlin jest komplementarny i wynikowy w stosunku do następujących dokumentów o charakterze wyższego rzędu, takich jak:

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

- 1) Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020,
- 2) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego,
- 3) Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2015,
- 4) Strategia Rozwoju Gminy Kotlin,
- 5) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kotlin.

c. Finansowanie Programu i analiza możliwości

Program Rozwoju Gminy Kotlin finansowany winien być z następujących źródeł:

1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego na lata 2014 - 2020,
2. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 - 2020,
3. Programy Operacyjne na poziomie krajowym,
4. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Oś 4 Leader,
5. Inne (kredyty, pożyczki preferencyjne, środki funduszy krajowych oraz wspólnotowych).

Suma wydatków z budżetu gminy Kotlin wyniosła w 2014 roku 25,6 mln złotych, co daje 3,5 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 10.5% w porównaniu do roku 2013. Największa część budżetu gminy Kotlin - 38% została przeznaczona na dział 801 - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na dział 852 - Pomoc społeczna (17.6%) oraz na dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo (13.2%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 4,7mln złotych, czyli 18,2% wydatków ogółem.

Suma dochodów do budżetu gminy Kotlin wyniosła w 2014 roku 22,7 mln złotych, co daje 3,1 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to spadek dochodów o 2.1% w porównaniu do roku 2013. Największa część dochodów wygenerował dział 758 - Różne rozliczenia (37.4%). Duża część wpływów pochodzi z dział 756 - Dochody od

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (30.6%) oraz z dział 852 - Pomoc społeczna (17.6%). W budżecie gminy Kotlin wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 320 złotych na mieszkańca (10,3%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 5,1 złotych na mieszkańca (0,2%).

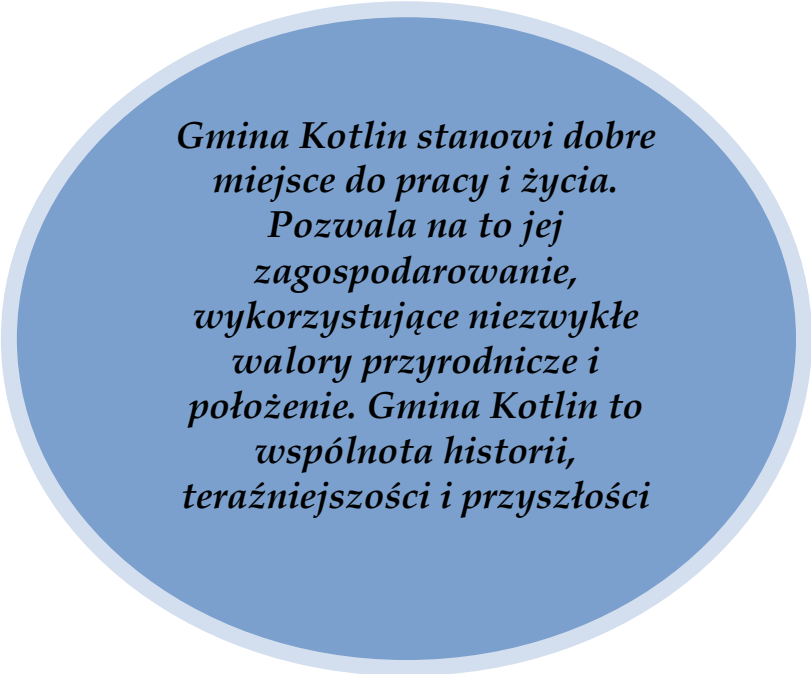
Budżet gminy Kotlin powinien mieć charakter zadaniowy, komplementarny i uzupełniający w stosunku do zewnętrznych źródeł finansowania, co oznacza, iż zasadniczym źródłem finansowania działań rozwojowych mają być środki zewnętrzne, w tym głównie środki z Unii Europejskiej, a zasadniczy budżet gminy winien współfinansować wkład własny. Powyższe wskazanie wpisuje się w Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Kotlin, która wskazuje, iż środki na realizację zadań określonych w Programie Rozwoju Gminy pozwalają jedynie na współfinansowanie wkładu własnego przy dodatkowym założeniu zaliczkowego systemu płatności ze środków zewnętrznych (głównie Unii Europejskiej). Po analizie Wieloletniej Prognozy Finansowej uznać należy, iż współfinansowanie projektów inwestycyjnych może odbywać się w kolejnych latach na poziomie 1.000.000,00 PLN, co stanowić winno 15% wkładu własnego. Przy takim założeniu inwestycje wskazane w przedmiotowym Programie są realne do zrealizowania w założonej perspektywie roku 2022.

Należy również zaznaczyć, iż wskazany powyżej model współfinansowania przy udziale środków Unii Europejskiej w niektórych przypadkach (np. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich lub inwestycje środowiskowe, w których generowany jest dochód, gdzie podstawą wyliczenia sumy dofinansowania jest tzw. metoda luki finansowej) wskazane powyżej modelowe finansowanie jest inne. W takich przypadkach każdorazowo należy dokonać oceny możliwości zaangażowania finansowego gminy Kotlin w stosunku do realności pozyskania finansowania.

d. Misja Gminy

**Misja wspólnoty samorządowej Gminy Kotlin to:
wspólnota pomysłów - wspólna Gmina**

Wizja strategiczna

*Gmina Kotlin stanowi dobre
miejsce do pracy i życia.
Pozwala na to jej
zagospodarowanie,
wykorzystujące niezwykle
walory przyrodnicze i
położenie. Gmina Kotlin to
wspólnota historii,
teraźniejszości i przyszłości*

2. Sumaryczna diagnoza stanu Gminy Kotlin. Problemy. Rozwiązania. Rekomendacje

a. Demografia

Gmina Kotlin jest gminą wiejską. Należy do województwa wielkopolskiego i powiatu jarocińskiego. Jest jedną z czterech gmin powiatu jarocińskiego. gmina graniczy od:

- północy z gminą Żerków,
- od zachodu z gminą Jarocin,
- od południa z gminą Dobrzyca,
- od wschodu z gminami Pleszew i Czermin.

Powierzchnia gminy Kotlin wynosi 84 km² (8.408 ha). Gminę tworzy 12 wsi sołeckich: Kotlin, Kurcew, Magnuszewice, Orpiszewek, Parzew, Racendów, Sławoszew, Twardów, Wilcza, Wola Książęca, Wysogotówek i Wyszki.

Gminę Kotlin zamieszkuje 10,2% ludności powiatu .Gmina stanowi 14,3% powierzchni powiatu. Gmina Kotlin liczy 7350 mieszkańców, z czego 50,4% stanowią kobiety, a 49,6% mężczyźni. W latach 2002-2015 liczba mieszkańców wzrosła o 4,3%. Średni wiek mieszkańców wynosi 37,3 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy gminy Kotlin zawarli w 2014 roku 34 małżeństw, co odpowiada 4,6 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to mniej od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,7 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców.

29,2% mieszkańców gminy Kotlin jest stanu wolnego, 58,9% żyje w małżeństwie, 2,8% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,0% to wdowy/wdowcy. Gmina Kotlin ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 9. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 1,2 na 1000 mieszkańców gminy Kotlin. W 2014 roku urodziło się 86 dzieci, w tym 53,5% dziewczynek

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

i 46,5% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,25 i jest nieznacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2013 roku 47,3% zgonów w gminie Kotlin spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 25,6% zgonów w gminie Kotlin były nowotwory, a 4,2% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Kotlin przypada 10,5 zgonów. Jest to znacznie więcej od wartości średniej dla województwa wielkopolskiego oraz więcej od wartości średniej dla kraju.

W 2014 roku zarejestrowano 44 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 56 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Kotlin -12. W tym samym roku 0 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 0 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 0.

63,4% mieszkańców gminy Kotlin jest w wieku produkcyjnym, 21,2% w wieku przedprodukcyjnym, a 15,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

b. Rynek pracy

W gminie Kotlin na 1000 mieszkańców pracuje 129 osób. 48,6% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 51,4% mężczyźni. Bezrobocie w gminie Kotlin wynosiło w 2014 roku 11,1% (13,1% wśród kobiet i 9,3% wśród mężczyzn). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Kotlin wynosi 2 803,80 PLN, co odpowiada 70,00% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Kotlin 762 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 260 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -502.

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

26,5% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Kotlin pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 38,1% w przemyśle i budownictwie, a 14,0% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,1% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

c. Bezpieczeństwo

W gminie jako jednostka budżetowa działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który realizuje zadania własne i zlecone w zakresie pomocy społecznej. W gminie działa 10 Ochotniczych Straży Pożarnych. Dwie z nich w Kotlinie i Racendowie włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Wszystkie OSP wyposażone są w samochody i podstawowy sprzęt ratowniczo - gaśniczy jak i sprzęt do usuwania skutków klęsk żywiołowych oraz ratownictwa drogowego.

☐ Przestępstwa ogółem (oszacowanie)

☐ 113

☐ 67 Przestępstwa o charakterze kryminalnym (oszacowanie)

☐ 67

☐ 23 Przestępstwa o charakterze gospodarczym (oszacowanie)

☐ 23

☐ 20 Przestępstwa drogowe (oszacowanie)

☐ 20

☐ 3 Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu (oszacowanie)

☐ 3

☐ 48 Przestępstwa przeciwko mieniu (oszacowanie)

☐ 48

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

d. Edukacja

W ramach przedmiotowego opracowania dokonano diagnozy stanu oraz wskazano na podstawowe problemy i ich rozwiązania. W przedmiotowym obszarze odnotowano problem migracji osób młodych, szczególnie tych zdolnych, do dużych miast i zagranicę (jest to element szerszego problemu o charakterze ogólnopolskim). Problem ubytku młodych ludzi i powolnego starzenia społeczeństwa uwypukla się podczas analizy piramidy wieku, jak i również w analizach porównawczych struktury ekonomicznej ludności. Piramida wieku dla gminy w chwili obecnej nie pozwala na jednoznaczne zakwalifikowanie jej, do jednego z podstawowych 3 typów populacji: progresywnej, zastojoywej bądź regresywnej, jednak jej kształt wraz z podstawą najbardziej przypomina tę ostatnią. Wyraźnie zauważalne są występujące w Polsce wyższe demograficzne w latach 1955-1960 oraz 1980-1990. Osoby z pierwszego wyższego demograficznego (50-59 lat) wyszły już z wieku rozrodczego i w najbliższych 10 latach całkiem dużą liczbą zasilą również grono osób w wieku poprodukcyjnym. Niepokojące jest także, iż pomimo kilkuletniego już przebywania osób z drugiego wyższego w wieku rozrodczym (20-30) wciąż niezauważalne jest echo tego wyższego i liczba urodzeń nie wzrasta, co powoduje zwężanie piramidy wieku, pomimo korzystnego stosunku osób w wieku rozrodczym. Przy wzrastającej liczbie osób w wieku poprodukcyjnym oraz silnej migracji osób młodych istnieje zagrożenie znacznego starzenia się społeczeństwa w okresie najbliższych 15 lat.

Niesprzyjający jest również fakt, że już w chwili obecnej obszar gminy posiada niekorzystną strukturę ekonomiczną ludności, która charakteryzuje się zarówno najmniejszym odsetkiem ludności w wieku przedprodukcyjnym, jak i największym w wieku poprodukcyjnym. także z wysoką średnią arytmetyczną wieku.

Mieszkańcy gminy stanowią społeczność wykształconą relatywnie słabo. Według danych z aktualnego Narodowego Spisu Powszechnego,

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

zaledwie 10% osób posiadało wykształcenie wyższe. Około 1/3 mieszkańców to osoby z wykształceniem podstawowym.

Rolą samorządu gminnego jest zapewnienie dobrych warunków kształcenia uczniów oraz jak najwyższych standardów nauczania na poziomie przedszkolnym i szkolnym w zakresie szkół podstawowych i gimnazjalnych. Zadaniem władz lokalnych jest w szczególności utrzymanie obiektów i placówek oświatowych, zatrudnienie i monitoring pracy kadry dydaktycznej, organizacja zajęć edukacyjnych oraz wspieranie najwybitniejszych i najzdolniejszych uczniów. Samorządy finansują oświatę z dwóch źródeł: subwencji oświatowej, która najczęściej pokrywa zaledwie część wydatków związanych z edukacją, oraz dochodów własnych. Wydatki na oświatę i wychowanie stanowią średnio 30-40% budżetu gmin. Sytuacja taka skłania samorządy do stawiania szkole realistycznych wymagań dotyczących poziomu nauczania, który ma wpływ na konkurencyjność gmin.

Dobrej jakości edukacja jest jednym z aspektów przyciągających nowych mieszkańców (głównie młodych ludzi z dziećmi), z drugiej strony chroni przed rezygnacją rodziców z posyłania dzieci do szkoły na terenie ich miejsca zamieszkania.

Wsparcie edukacji jest inwestycją gmin we własnych mieszkańców. Edukacja i wychowanie przedszkolne są przy tym nieodłącznie związane z sytuacją demograficzną gminy. Trendy demograficzne obserwowane na terenie gminy sprawiają, że zmniejsza się liczba dzieci w wieku szkolnym, co powoduje wzrost jednostkowych kosztów utrzymania infrastruktury edukacyjnej.

Ponad połowa uczniów poszczególnych szkół na terenie gminy jest z miejscowości znajdujących się poza miejscowością, w której zlokalizowana jest placówka, co wiąże się z koniecznością organizowania przez gminę transportu – ze względu na malejącą liczbę dzieci staje się to coraz bardziej kosztowne.

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

2 031 mieszkańców gminy Kotlin jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 990 kobiet oraz 1 041 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 11,8% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,2% wykształcenie policealne, 8,0% średnie ogólnokształcące, a 21,2% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 30,4% mieszkańców gminy Kotlin, gimnazjalnym 5,3%, natomiast 20,1% podstawowym ukończonym.

Niespełna 1% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa wielkopolskiego mieszkańcy gminy Kotlin mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Kotlin największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (24,6%) oraz zasadnicze zawodowe (22,6%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (38,8%) oraz średnie zawodowe (23,3%).

19,4% mieszkańców gminy Kotlin w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (20,1% wśród dziewczynek i 18,7% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 791 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 1,18 dzieci w wieku przedszkolnym.

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształci się 23,3% ludności (24,1% wśród dziewczynek i 22,6% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 17 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 94,82. Wśród mieszkańców w wieku potencjalnej nauki 12,7% zalicza się do przedziału 13-15 lat - kształcenie na poziomie gimnazjalnym (12,6% wśród dziewczyn i 12,8% wśród chłopaków). Na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych przypada 23 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach gimnazjalnych do osób w wieku 13-15 lat) wynosi 97,29. W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształci się 17,5% mieszkańców (16,3% wśród dziewczyn i 18,6% wśród chłopów). W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 27,1% mieszkańców gminy Kotlin w wieku potencjalnej nauki (26,9% kobiet 27,2% mężczyzn).

Problemy:

- Brak korelacji pomiędzy edukacją na poziomie podstawowym i gimnazjalnym z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy i kierunkami kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym,
- Niewystarczająca infrastruktura rekreacyjno-sportowa,
- Nie do końca rozwiązane bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej
- Odpływ młodych i wykształconych ludzi do większych ośrodków miejskich i zagranicę,
- Utrudniony dostęp do edukacji,
- Wykluczenie społeczne na terenach byłych Państwowych Gospodarstw Rolnych.

Rozwiązanie:

Położenie gminy w administracyjnych granicach województwa rzutuje na jego powiązanie z problemami oraz wyzwaniem regionu. Kształcenie na poziomie, za który odpowiedzialny jest samorząd terytorialny musi odbywać się w pełnej korelacji z potencjałem i kierunkami rozwoju gminy, stąd jednym z rozwiązań i proponowanych przedsięwzięć jest lokalny program edukacyjny mający uświadamiać uczniów, czyli przyszłych pracowników branż turystycznych, co do wyjątkowości, specyfiki, potencjału oraz możliwości gminy.

Bariery rozwojowe gminy (m.in. niska innowacyjność przedsiębiorstw, ograniczona dostępność komunikacyjna, słaba dostępność infrastruktury cyfrowej, ubóstwo ekonomiczne mieszkańców gminy, niska jakość

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

kształcenia) w znacznym stopniu determinują obecną sytuację społeczno-gospodarczą gminy.

Przez obszar interwencji należy rozumieć grupę kategorii interwencji odpowiadającej odpowiedniej sferze funkcjonowania gminy.

Wymienione obszary interwencji pokrywają się z obszarami strategicznej interwencji, wymienionymi w aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa z horyzontem czasowym do 2020 roku. Strategia jako najważniejszy dokument samorządu województwa, określa kierunki rozwoju regionalnego i wskazuje obszary szczególnej interwencji w wymiarze przestrzennym województwa.

W ramach konkretnych działań proponuje się realizację kompleksowego projektu w sferze podstawowych usług publicznych edukacyjnych polegającego na poprawie i rozbudowie placówek edukacyjnych (finansowanie: EFRR) oraz regionalnego programu edukacyjnego (EFS).

Rekomendacja:

Na etapie tworzenia finalnej wersji Programu należy implementować podejście zintegrowane w zakresie rozwiązywania poszczególnych problemów wynikających z diagnozy poprzez koordynację działań z innymi podmiotami samorządowymi, na poziomie poszczególnych gmin. Rekomenduje się również włączenie w każdy kompleksowo rozumiany projekt 20% komponentu realizującego zadania w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

e. Infrastruktura komunikacyjna

Sieć drogową charakteryzuje mała gęstość z uwagi na skupiony charakter osadnictwa i strukturę gospodarstw rolnych. Sieć dróg gminnych nie wymaga uzupełnienia ponieważ część dróg ponadlokalnych spełnia ich funkcje, zapewniając wewnętrzne powiązania.

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

Dużo bardziej utrudniony dostęp do komunikacji publicznej mają mieszkańcy pozostałych miejscowości zlokalizowanych na obszarach poza ośrodkami gminnymi. Problem ten dotyczy przede wszystkim osób starszych oraz nie posiadających własnych środków transportu. Dlatego też oprócz transportu dzieci do szkół, mieszkańcy Gminy mogą skorzystać z transportu publicznego który jest dofinansowany przez Urząd Gminy.

Przez teren gminy Kotlin przebiega droga krajowa Nr 11 Poznań – Katowice. Odcinek tej drogi leżący na terenie gminy spełnia rolę drogi tranzytowej łączącej południe Polski z zachodnią częścią kraju. Ruch tranzytowy odbywa się na odcinku pomiędzy Pleszewem a Jarocinem gdzie rozgałęzia się w kierunkach Konina, Leszna, Wrocławia i Poznania. Na terenie gminy istnieje dobrze rozwinięta sieć dróg powiatowych. Jest ich 14 o łącznej długości 57 km . Drogi te posiadają nawierzchnię bitumiczną. Do najważniejszych dróg powiatowych należą te, które łączą Kotlin z sąsiednimi gminami : - droga Witaszyce – Tarce, - droga Hilarów – Koszkwy, - droga Kotlin – Sucha, - droga Pieruchy – Parzew, - droga Witaszyczki – Koryta, - droga Magnuszewice - Prusy - droga Kotlin - Koryta - droga Orpiszewek - Piekarzew Uzupełnieniem sieci dróg powiatowych są 54 drogi gminne o długości 62,1 km . Są to przeważnie drogi o nawierzchniach utwardzonych (bitumicznych , betonowych , tłuczniowych). Niektóre mają na pewnych odcinkach nawierzchnie żuźłowe lub też gruntowe.

Ciągi komunikacyjne o charakterze niskoemisyjnym

Perspektywy rozwoju ścieżek rowerowych powinny uwzględnić fakt, że już wytyczone szlaki rowerowe oraz nowo planowane powinny być uzupełnieniem i rozwinięciem lokalnego układu drogowego. Przebieg i zakres dróg rowerowych został dostosowany do aktualnego i przyszłościowego układu komunikacyjnego gminy. Przebieg szlaków rowerowych został zaprojektowany w celu:

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

- a. Zapewnieniu mieszkańcom alternatywnych możliwości dojazdu do pracy i szkoły oraz
- b. zaprezentowaniu mieszkańcom gminy atrakcyjnych okolic oraz ciekawych miejsc do wypoczynku.

Problem dla infrastruktury komunikacyjnej:

Poprawa stanu dróg jest widoczna głównie na drogach krajowych i wojewódzkich, znacznie mniejsza w przypadku dróg powiatowych oraz gminnych. Stan dróg powiatowych jest niezadowalający. Podstawowymi mankamentami w 80% dróg są nienormatywne szerokości i nośności nawierzchni, zły stan techniczny poboczy, brak właściwego odwodnienia, miejsca zmniejszające sprawność i bezpieczeństwo ruchu (nienormatywne łuki powodujące ograniczoną widoczność na skrzyżowaniach - zbyt mały trójkąt widoczności).

Osobnym problemem, będącym w stosunku komplementarnym dla poprawy komunikacyjnej są ciągi pieszo-jezdne, których niewystarczająca ilość, brak synchronizacji oraz cech normatywnych w znaczącym stopniu uniemożliwiają właściwą komunikację o charakterze alternatywnym. Brak punktów stykowych, a tym samym łączności w tym zakresie stanowi istotną barierę w zakresie dojazdu do pracy, szkół oraz instytucji publicznych, jak również w stopniu znaczącym determinuje na relatywnie niższy poziom rozwoju przemysłu. Brak znaczących ciągów komunikacyjnych stanowiących alternatywę w komunikacji w przemieszczaniu się pomiędzy poszczególnymi obszarami gminy.

- a. Główna bariera: interwencja środków do granicy administracyjnej,
- b. Brak powiązań komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi obszarami,
- c. Brak wspólnej promocji w formie jednorodnego oznakowania.

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

Rozwiązanie

Interwencja w ramach Programu przynieść ma znaczącą jakościowo poprawę całościowego układu komunikacyjnego, zarówno w ujęciu wewnętrznym (dojazd do pracy, szkoły, instytucji publicznych) oraz zewnętrznym. Należy dodać, że gmina nie ma naturalnych walorów turystycznych. Funkcje turystyki i rekreacji mogą zostać rozwinięte w aspekcie korzystnego położenia w stosunku do planowanych zbiorników wodnych „Bachorzew” i „Lutynia”. Pomimo, że lasy na terenie gminy zajmują małe powierzchnie, głównie w północnej części gminy istniejące tereny leśne mogą także zostać zaktywizowane turystycznie. Obecnie tereny leśne mają znaczenie lokalne, w szczególności dla wypoczynku weekendowego mieszkańców oraz zbieractwa runa leśnego. Przez tereny leśne gmina uzyskuje połączenie z kompleksami leśnymi sąsiednich gmin głównie Jarocina i Żerkowa. Istotnym elementem sprzyjającym rozwojowi turystyki jest położenie w bliskim sąsiedztwie atrakcyjnych obszarów krajobrazu chronionego: Żerkowsko – Czeszewski Park Krajobrazowy, Szwajcaria Żerkowska, do których docierają leśne ścieżki rowerowe. W gminie istnieje niewielka baza noclegowa, z której warto wymienić imiennie Grill Bar Górski przy trasie krajowej nr 11 .

Ciągi komunikacyjne o charakterze niskoemisyjnym mają przyczynić się do rozwoju aktywności, środowiska naturalnego i lokalnych społeczności, a przede wszystkim stworzyć niskoemisyjne korytarze komunikacyjne będące alternatywami dojazdowymi do miejsc pracy oraz szkół.

f. Gospodarka środowiskowa

Gmina Kotlin jest jednorodna również pod względem gospodarki środowiskowej rozumianej jako uporządkowanie problemów sieci kanalizacyjnej i wodociągowej.

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

Zasoby naturalne w postaci wód podziemnych, cieków wodnych, wód gruntowych, jezior oraz rzek, które są ze sobą naturalnie powiązane powodują potrzebę koordynacji w zakresie planowania i zarządzania przedmiotową substancją.

Ze względu na wiele obszarów cennych przyrodniczo, jak i liczne wody powierzchniowe, dobry system kanalizacyjny i wodociągowy jest kluczowym zagadnieniem w temacie ich ochrony, gdyż zmniejsza on zagrożenie skażenia środowiska niebezpiecznymi substancjami.

Zaopatrzenie ludności w wodę odbywa się poprzez system ujęć wody, stacji uzdatniania wody i systemu rurociągów. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi : - rozdzielczej 99 km, - przyłączy 37,3 km, - łącznie 136,3 km. Na terenie gminy znajduje się sześć ujęć wody, pięć z nich należy do Gminy Kotlin, jedno do Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Kotlinie, która sprzedaje uzdatnioną wodę gminie. Całą siecią administruje Gmina.

W gminie Kotlin 100 % mieszkańców jest przyłączonych do sieci wodociągowej. Na bazie poszczególnych ujęć i stacji uzdatniania wody utworzone zostały wodociągi grupowe dla następujących miejscowości : - Kotlin - Orpiszewek, - Kurcew - Sławoszew, - Magnuszewice - Wilcza, - Twardów - Wola Książęca - Wysogotówek- Racendów - Parzew, - Wyszki - Kotlin - Magnuszewice. Wszystkie wodociągi są ze sobą połączone co umożliwia lepsze zaopatrzenie w wodę (szczególnie w czasie awarii i wysokich poborów). Wraz z budową w latach 90 - tych ubiegłego wieku wodociągów, podjęto także budowę kanalizacji sanitarnej. W latach 90- tych wybudowana została zupełnie od podstaw kanalizacja miejscowości Kotlin. Ścieki komunalne kierowane są do oczyszczalni ścieków w Wyszkach. Została ona oddana w roku 2003 do użytku jako nowoczesna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 300 m³ / dobę. W 2008 roku rozbudowana do pojemności 1100 m³/dobę. W kolejnych latach do sieci kanalizacyjnej przyłączono następujące miejscowości: Twardów, Magnuszewice, Wilcza oraz Wola Książęca. Obecnie trwają prace nad włączeniem do sieci 2

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

kolejnych miejscowości: Racendów i Wysogotówek. W chwili obecnej przepustowość oczyszczalni, a przede wszystkim sieć kanalizacyjna pozwala na oczyszczanie ścieków od około 70% mieszkańców gminy. Mieszkańcy, którzy nie mają możliwości odprowadzania ścieków sanitarnych systemem kanalizacji gromadzą je w większości w zbiornikach bezodpływowych. Część ścieków trafia bezpośrednio na punkt zlewny oczyszczalni ścieków w Wyszках.

Obszary Gminy, które z uwagi na wysoki stopień rozproszenia miejscowości oraz brak aglomeracji spełniających kryteria RLM stanowią element całościowego systemu problemowego, który opiera się na następujących punktach:

- znaczące rozproszenie miejscowości na terenie Gminy,
- duże odległości pomiędzy miejscowościami eliminują je z rozwiązań sieciowych,
- niska wydolność istniejących rozwiązań technologicznych,
- niskie wartości RLM uniemożliwiające włączenie do sieci.

Rozwiązanie:

- przebudowa i dostosowanie istniejących sieci,
- modernizacja istniejącej oczyszczalni,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
- budowa miejscowych oczyszczalni ścieków (kontenerowe oczyszczalnie ścieków).
- Budowa systemów alternatywnych źródeł energii,
- uporządkowanie poprzez koordynację działań sfery środowiskowej na terenie Gminy.

Wnioski ogólne dla diagnozowanych obszarów tematycznych

Gmina Kotlin jest obszarem zintegrowanym geograficznie, problemowo oraz administracyjnie posiadającym określoną kopertę problemów, jak również historię wspólnych działań.

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

Proponowane obszary tematyczne do Programu Rewitalizacji w ramach przedmiotowej Diagnozy mają charakter wzajemnie skorelowany i wynikowy:

- a. poprawa, przebudowa i rozbudowa układów komunikacyjnych wpływa na drożność całościowo rozumianego układu przestrzennego w zakresie skrócenia czasu przejazdu, zapewnienia alternatywnych form dojazdu do szkół, instytucji publicznych oraz zakładów pracy. Działaniom tym towarzyszy dodatkowo funkcja rozwoju działań turystycznych będących jedną z głównych osi rozwoju gospodarczego gminy.
- b. uporządkowanie usług publicznych w zakresie edukacji to stworzenie bazy infrastrukturalnej wspomaganej przez rosnącą świadomość proekologiczną. Dodatkowo ten komponent będzie wspierany projektami o charakterze szkoleniowo-edukacyjnym,
- c. perspektywiczne uporządkowanie gospodarki środowiskowej rozumianej, jako wspólny problem wpływający bezpośrednio na gospodarkę turystyczną oraz jakość życia mieszkańców,
- d. całość przedstawianych problemów należy w ujęciu procesowym sprowadzić do szerokiego problemu rewitalizacji gminy.

3. Cele strategiczne Gminy Kotlin na lata 2016-2020 i wizja Gminy w 2022

**Z uwagi na specyfikę Gminy Kotlin przyjęto założenie, iż
optymalnym rozwiązaniem jest
ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GMINY POPRZECZ
realizację celów strategicznych ogólnych i szczegółowych**

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

Obszar strategiczny	Cel ogólny	Cele szczegółowe	Źródła finansowania
rozwój infrastruktury technicznej (O 1 IT)	inwestycje w infrastrukturę techniczną	O1IT1 – inwestycje w infrastrukturę otoczenia gospodarczego, O1IT2 – tworzenie miejsc pracy, O1IT3 – poprawa układu komunikacyjnego Gminy oraz estetyzacja Gminy.	RPO 2020, PROW
rewitalizacja i rozwój społeczny (O2 IS)	inwestycje w kapitał ludzki	O2IS1 – wzmacnianie infrastruktury społecznej i edukacyjnej (remonty oraz doposażenie), O2IS2 – podnoszenie stopy życiowej mieszkańców Gminy, O2IS3 – aktywne włączanie Gminy do procesów społecznych	RPO 2020, PROW
rozwój środowiskowy (O 4 Ś)	Inwestycje w infrastrukturę środowiskową	O4Ś1 – prace nad kanalizacją i wodociągowaniem Gminy, O4Ś2 –prace nad termomodernizacją Gminy	RPO 2020, PROW

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

Tabela obszarów inwestycyjnych do 2022 roku

nazwa zadania	rezultaty działania	finansowanie
<i>stymulacja rozwoju gospodarczego</i>	• zwiększone wpływy z podatków, • powstanie nowych obiektów gospodarczych • podwyższenie zamożności mieszkańców Gminy.	• RPO Wielkopolskie 2020, • Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
<i>Stymulacja procesu rewitalizacji na terenie Gminy</i>	• Poprawa i zakończenie procesu estetyzacji miejscowości Gminy (budowa, przebudowa oraz remont małej infrastruktury: wiaty, przystanie, chodniki, parkingi, itp.), • Budowa spójnego systemu promocji i oznakowania turystycznego, • Wzrost zamożności mieszkańców Gminy.	• RPO Wielkopolskie 2020, • Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, • PROW
<i>wzmocnienie i poprawa zewnętrznego i wewnętrznego układu komunikacyjnego Gminy</i>	• Budowa, przebudowa dróg lokalnych, • Budowa ciągów komunikacyjnych na terenie Gminy w postaci ścieżek rowerowych, • Poprawa	• RPO Wielkopolskie 2020, • Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, • PROW

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

	bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców w tym realizacja zadań w ramach transportu publicznego, • Zwiększenie ilości turystów.	
<i>zakończenie inwestycji środowiskowych na terenie Gminy</i>	• Realizacja kompleksowego programu wodociągowania i skanalizowania Gminy	• RPO Wielkopolskie 2020, • Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, • PROW
<i>obniżenie energetycznych kosztów funkcjonowania Gminy</i>	• Wdrożenie programu niskiej emisji i redukcji kosztów energetycznych Gminy poprzez zastosowanie inteligentnych rozwiązań technologicznych, • Obniżone podatki lokalne.	• RPO Wielkopolskie 2020, • Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,

4. Analiza S.W.O.T.

Dla Gminy Kotlin przeprowadzono następującą analizę SWOT:

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
• silna motywacja mieszkańców, • placówki usługowe, • realizacja od „0” kompleksowych inwestycji środowiskowych, • dobrze zdiagnozowane problemy społeczności lokalnej. • działalność instytucji pracujących na rzecz osób potrzebujących (KPP, OPS, PCPR, kuratorzy, szkoły), • dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe, • wykwalifikowana i kompetentna, stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej, • dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, • otwartość ośrodka pomocy społecznej i samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym, • ogólnie dostępna oferta pomocy i różnorodność form wsparcia w zakresie bezrobocia, uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innych problemów dotyczących mieszkańców;	• mała ilość wybudowanych ścieżek rowerowych, • połączenie drogowe wymagające pilnego remontu i przebudowy, • zbyt mała ilość miejsc noclegowych i gospodarstw agroturystycznych • pogarszająca się infrastruktura komunikacyjna, • niewielka liczba miejsc noclegowych, • niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców, • niewystarczająca oferta socjalna dla rodzin, • niewystarczający system informacyjny, koordynacji i współpracy między instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi • mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej, • istnienie szarej strefy zatrudnienia, • brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, • zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych, • niewystarczająca ilość propozycji

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

• funkcjonowanie na terenie Gminy placówek służby zdrowia, • wdrażanie programów i projektów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów mieszkańców Gminy • otwartość na nowe rozwiązania.	spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją, • brak mieszkań chronionych i niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych, • brak poradni rodzinnych,
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
• Wykorzystanie współpracy międzygminnej i transgranicznej, • wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej, • regulacje prawne bardziej przyjazne rodzinie, • zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, • wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, • utrzymanie stanowiska pracy asystenta rodziny, • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, • możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, m.in. przez wykorzystanie środków projektu systemowego dla ops-ów z Europejskiego Funduszu Społecznego celem przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu	• Dalsza degradacja zabytków ze względu na brak środków na ich renowację, • Niewystarczające środki finansowe ograniczające sfinansowanie wkładu własnego do inwestycji o charakterze rewitalizacyjnym współfinansowanych z UE • Niewystarczająca ilość środków własnych na realizację inwestycji • Kryzys finansowy – mniejsze środki z budżetu państwa • Zmieniająca się regulacje w z zakresie funkcjonowania JST • alienacja społeczna, • preferowanie konsumpcyjnego stylu życia, • ubożenie społeczeństwa i osłabianie się funkcji opiekuńczej rodziny, • niekorzystne zjawiska

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

społecznemu rodzin zagrożonych,

- prospołeczna polityka państwa,
- rozwijający się wachlarz instrumentów prawnych w zakresie pomocy społecznej.

demograficzne,

- brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia,
- niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej,
- niewydolność systemu wymiaru sprawiedliwości,
- niechęć pozyskiwania środków na realizację projektów miękkich z zakresu polityki społecznej wynikająca z trudności w ich realizacji,
- brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne,
- rosnąca ilość rodzin wieloproblemowych,
- uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko tzw. „dziedziczenia biedy”,
- brak dostatecznych środków finansowych na walkę z problemami społecznymi.

5. System monitorowania i aktualizacji Programu

Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji programu posiada Wójt. Dodatkowo w monitorowaniu uczestniczyć będzie horyzontalny zespół zadaniowy do spraw Programu. Główną ich rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Programie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania i w razie potrzeby aktualizowanie programu w zakresie dostosowania go do zmieniających się uwarunkowań.

Do monitorowania, oceny realizacji programu i jego aktualizacji służyć będzie system współpracy pomiędzy podmiotami programu oraz osiągnięte wskaźniki produktów, rezultatów i oddziaływania.

Punkt wyjścia

Zadanie monitorowania i ewaluacji działań strukturalnych wynika wprost z przepisów prawa, choć sposób ich przeprowadzania zależy od natury i zakresu ocenianej pomocy. Celem jest sprawdzenie, za pomocą zdefiniowanych na odpowiednim poziomie wskaźników, efektywności wdrażania i wykorzystywanych środków.

Regulacje prawne

Podstawowe regulacje prawne dotyczące wskaźników monitorowania zawarte są w art. 36 Rozporządzenia Ramowego Unii Europejskiej.

Rozporządzenie to zawiera również liczne odniesienia do programowania (art. 16, 17 i 18) i procedurach ewaluacyjnych (art. 40, 41, 42, 43 i 44). Te artykuły ustanawiają: podstawy operacyjne dla monitorowania i oceny pomocy (np. kwantyfikacja celów, monitorowanie finansowe i rzeczowe, wskaźniki wyników, rezultatów i wpływów, mierzenie); odpowiedzialność każdego z zaangażowanego poziomu zarządzania (Komisja Europejska, państwa członkowskie i Komitety Monitorujące)

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

i związane z nimi obowiązki w zakresie sprawozdawczości (np. roczny raport z implementacji, raporty z ewaluacji).

Ramy programowania

Wskaźniki stosuje się do wszystkich form pomocy strukturalnej, tj. Wspólnotowych Ram Wsparcia (CSF), Jednolitego Dokumentu Programowania (SPD), Programów Operacyjnych (OP), ale również do dotacji globalnych i dużych projektów. W celu zapewnienia efektywnego monitorowania tych form pomocy, szczególna uwaga powinna zostać poświęcona najniższemu poziomowi operacyjnemu (działanie lub projekt).

Zasadniczo te dane powinny być zawarte w rocznych raportach z implementacji (art. 37) i nie powinny ograniczać się do informacji finansowych. Ponadto wskaźniki powinny przedstawiać spójny opis programu, poczynając od poziomu najbliższego (rzeczywisty wydatek) i obejmując coraz to bardziej ogólne poziomy (efekty wyprodukowane przez ten wydatek)

Ramy operacyjne

Ogólna logika pomocy

Pomiędzy podstawowymi elementami przygotowywania programów pomocy w ramach Funduszy strukturalnych znajdują się ustalenie celów i alokacja środków pomiędzy operacjami w sposób zapewniający optymalną realizację celów. Pomiędzy decyzją o przyznaniu pomocy a celami istnieje logiczny związek, który może zostać przedstawiony „z góry do dołu” lub „z dołu do góry”. W praktyce programowanie implikuje wybór pomiędzy dwiema perspektywami:

- „z góry na dół”: cała pomoc jest programowana w specyficznym kontekście związanym z definiowaniem **celów ogólnych**. Te ostatnie kształtują strategię pomocy i są podstawą dla pewnej liczby **celów szczegółowych**, w ogólnym zarysie odpowiadającym obszarom priorytetowym. Każdy z tych celów jest

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

z kolei wdrażany za pomocą działań, które pozwalają na realizację **celów operacyjnych**.

- „z dołu do góry”:
- działania są wdrażane przez administrację, agencje i operatorów za pomocą różnych (finansowych, ludzkich, technicznych lub organizacyjnych) **środków** lub **zasobów (wkładu)**,
- Rzeczywiste wydatki są źródłem rzeczowych **wyników** (np. kilometry zbudowanej drogi, liczba miejsc na zorganizowanych szkoleniach, etc.), które pokazują poczyniony postęp we wdrażaniu danego działania,
- **Rezultaty** są bezpośrednimi efektami wobec beneficjentów finansowanego działania (np. skrócony czas podróży, zmniejszone koszty transportu lub liczba uczestników, którzy ukończyli szkolenia, etc.),
- Powyższe rezultaty mogą zostać wyrażone w kategorii ich wpływu (oddziaływania) na osiągnięcie ogólnych lub szczegółowych celów programu i stanowią główną podstawę dla uznania, że dana pomoc zakończyła się sukcesem lub porażką.

6. Źródła

- 1) Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2022,
- 2) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego,
- 3) Główny Urząd Statystyczny,
- 4) Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016 – 2019,
- 5) Strategia Rozwoju Gminy Kotlin,
- 6) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kotlin.

7.Słowniczek skrótów i terminów

1. PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,
2. RPO Wielkopolskie 2020 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego,
3. smart specialisation strategies – strategię inteligentnej specjalizacji,
4. high-tech lub low-tech – zaawansowanie technologiczne – niskie technologie, technologie tradycyjne o charakterze nie wymagającym innowacji.

Program Rozwoju Gminy Kotlin 2016-2022

PROGRAM ROZWOJU GMINY KOTLIN NA LATA 2016-2022								
8. Zestawienie zadań do planu finansowego								
I.p.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	wskaźniki produktu	wskaźniki rezultatu	planowane nakłady finansowe	priorytet	udział środków zewnętrznych	udział środków własnych
1	TERMODERNIZACJA BUDYNKU SZKOLY PODSTAWOWEJ W KOTLINIE	2016-2018	liczba budynków objętych termomodernizacją - 1 szt.	ilość zaoszczędzonej energii w wyniku inwestycji	3 000 000,00	RPO/PROW środki własne WFOŚ i GW	85%	15%
2	BUDOWA SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ UL. ŁĄKOWA W KOTLINIE	2016-2017	Długość w ybudowanej sieci w odociągowej i kanalizacyjnej 0,5 km	liczba osób korzystających z przyłączenia do sieci	470 000,00	PROW środki własne WFOŚ i GW	63,63	36,37%
3	REMONT STACJI UZDATNIANIA WODY W KURCEWIE	2015-2016	liczba w yremontowanych stacji uzdatniania wody - 1 szt.	poprawienie jakości wody przeznaczonej na cele bytowe	313.800,00	WFOŚ i GW środki własne		
4	MODERNIZACJA STACJI UZDATNIANIA WODY W MIEJSCOWOŚCI MAGNUSZEWICE	2020-2021	liczba w yremontowanych stacji uzdatniania wody - 1 szt.	poprawienie jakości wody przeznaczonej na cele bytowe	2.200.000,00	RPO/PROW środki własne	85%	15%
5	ROZBUDOWA OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW WYSZKI	2015-2016	liczba rozbudowanych obiektów - 1 szt.	zwiększenie możliwości przejmowania i przechowywania ścieków	327.200,00	WFOŚ i GW środki własne		
6	BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ W MIEJSCOWOŚCIACH RACENDÓW I WYSGOTÓWEK	2013-2017	Długość w ybudowanej sieci kanalizacyjnej - 12,19 km	liczba osób korzystających z przyłączenia do sieci - 554 os.	4.419.690,00	PROW WFOŚ i GW środki własne	63,63%	36,37%
7	BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ W MIEJSCOWOŚCI ORPISZEWEK	2018-2020	Długość w ybudowanej sieci kanalizacyjnej 4,5 km	liczba osób korzystających z przyłączenia do sieci - 145 os.	1.393.300,00	RPO/PROW środki własne WFOŚ i GW	85%	15%
8	BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ W M. SŁAWOSZEW	2017-2020	Długość w ybudowanej sieci kanalizacyjnej	liczba osób korzystających z przyłączenia do sieci - 392 os.	3.395.088,00	RPO/PROW środki własne WFOŚ i GW	85%	15%
9	BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ W M. PARZEW I KURCEW	2020-2022	Długość w ybudowanej sieci kanalizacyjnej 6 km	liczba osób korzystających z przyłączenia do sieci - 477 os.	8.978.946,00	RPO/PROW środki własne	85%	15%
10	BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ I WODOCIĄGOWEJ NA NOWO POWSTAŁYCH ULICACH W KOTLINIE	2019-2020	Długość w ybudowanej sieci kanalizacyjnej i w odociągowej	liczba osób korzystających z przyłączenia do sieci	1.479.461,00	RPO/PROW środki własne	85%	15%
11	PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH W M. WOLA KSIĄŻĘCA	2015-2016	Długość w ybudowanych dróg gminnych 3 km	oszczędności na zmodernizowanych drogach w podróży mieszk.	460.000,00	FOGR środki własne	90%	10%
12	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ TWARDÓW - RACENDÓW	2015-2017	Długość w ybudowanej drogi gminnej 1,9 km	oszczędności na zmodernizowanych drogach w podróży mieszk.	1.366.027,46	PROW środki własne	63,63%	36,37%
13	BUDOWA BOISKA WIELOFUNKCYJNEGO I BIEŻNI 60m DLA CELÓW SZKOLNYCH PRZY SZKOLE PODST. W WOLI KSIĄŻĘCEJ	2016-2017	liczba przebudowanych obiektów sportowych - 1 szt.	liczba osób korzystających z obiektu sportowego - 150 os.	390.069,00	MSiK - Progr. Rozwoju Szkolnej Infrastruktury Sportowej	33%	67%